

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžik/3/2019
Identifikačné číslo spisu: 2017200161
Dátum vydania rozhodnutia: 28.04.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Marián Trenčan
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:2017200161.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný v právnej veci žalobkyne (v konaní sťažovateľka): U. E. R. V., P., narodená XX. R. XXXX, trvale bytom Y. X. XXX, proti žalovanej: Trnavská univerzita v Trnave, so sídlom Hornopotočná 23, Trnava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 29. októbra 2018, č. k. 14S/33/2017-104, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Trnave z 29. októbra 2018, č. k. 14S/33/2017-104 a vec vracia krajskému súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I. Administratívne konanie

1. Rektor žalovanej konajúci ako odvolací orgán rozhodnutím č. VR_2544-2017 zo dňa 04.04.2017 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie kvestora žalovanej č. VR_2126-2017 zo dňa 16.03.2017 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) o nevyhovení žiadosti žalobkyne, ktorou žiadala o prístupnenie informácií: plat a odmeny poskytnuté dekanovi, prodekanom (menovite), vedúcim katedier (menovite), tajomníkovi a iným vedúcim zamestnancom Fakulty zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity v Trnave za obdobie od 01.01.2012 do 28.02.2017.

2. Prvostupňové rozhodnutie žalovaná odôvodnila tým, že podľa čl. 2 ods. 1 písm. s) ústavného zákona č. 357/2004 Z.z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov sa tento zákon v oblasti preukazovania príjmov vzťahuje výlučne na rektorov vysokých škôl.

3. Preskúmané rozhodnutie potom odôvodnila žalovaná tým, že prvostupňové rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „Správny poriadok“), vrátane

ustanovení § 46 a § 47 ods. 1, ako i v súlade so zákonom č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o slobode informácií“), vychádzalo zo spoľahlivo zisteného stavu veci a obsahuje všetky náležitosti rozhodnutia. Výroková časť bola podľa žalovanej v súlade s odôvodnením, a bolo jasne, určite a zrozumiteľne uvedené, že žiadosti nie je možné vyhovieť. Ďalej žalovaná opäť odkázala na čl. 2 ods. 1 písm. s) ústavného zákona č. 357/2004 Z.z. a konštatovala, že prvostupňové rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom a bolo doručené v zákonnej lehote, pričom žalobkyňa podala proti nemu včas odvolanie, čím potvrdila jeho doručenie.

4. Ďalej žalovaná v preskúmanom rozhodnutí upozornila žalobkyňu, aby pri podávaní žiadostí postupovala tak, aby nedochádzalo k šikanóznemu výkonu práva. Poukázala na desiatky žiadostí od žalobkyne, pri ktorých mala žalovaná pochybnosť, či ich cieľom je zákonné zistenie informácie ako takej, ale že ide skôr o úmyselné zaťaženie žalovanej. V tejto súvislosti rozvíjala úvahy o ohrození svojej schopnosti plniť verejné úlohy.

II. Konanie na krajskom súde

5. Správnu žalobu, ktorou žalobkyňa žiadala o zrušenie preskúmaného rozhodnutia ako i prvostupňového rozhodnutia, Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) odmietol podľa § 28 S.s.p. ako šikanóznou s tým, že ide zo strany žalobkyne o porušenie princípu zákazu zneužitia práva vo verejnoprávnej sfére. Uviedol, že žaloba, resp. požiadavky žalobkyne vo vzťahu k žalovanej sú šikanózneho charakteru.

Podľa § 28 Správneho súdneho poriadku správny súd môže výnimočne odmietnuť žalobu fyzickej osoby a právnickej osoby, ktorá má zjavne šikanózný charakter alebo ktorou sa sleduje zneužitie práva či jeho bezúspešné uplatňovanie. Správny súd môže tiež sankcionovať procesné úkony účastníkov konania, ktoré slúžia na zneužitie práv, najmä na prietahy v konaní.

6. Rozhodujúcu časť odôvodnenia napadnutého uznesenia kasačný výnimočne súd cituje ako blok textu, aby jeho zostručnením nedošlo k dezinterpretácii:

7. „<18.> Správny súd nespochybňuje, že právo na informácie spolu so slobodou prejavu sú ústavnými právami každého subjektu garantovanými Ústavou SR, listinou základných práv a slobôd a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť len zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti (článok 26 ods. 4 Ústavy SR). Výkladovým pravidlom pri obmedzovaní základných práv a slobôd je ustanovenie článku 13 ods. 4 Ústavy SR, podľa ktorého pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ. Rozsah obmedzení základných práv a slobôd je potrebné vykladať reštriktívne. Orgány verejnej moci majú povinnosť primeraným spôsobom poskytovať informácie o svojej činnosti v štátnom jazyku. Podmienky a spôsob vykonania ustanoví zákon (§ 26 ods. 5 Ústavy SR). Ústava SR v článku 26 ods. 1 zakotvuje právo na informácie, ktoré predstavuje právo na prijímanie informácií, získanie informácie do vlastnej dispozičnej sféry tak, aby mohla byť subjektom pre vlastnú potrebu, ako aj pre potrebu iných spracovaná (pozri bližšie Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 236/06-59 zo dňa 28.7.2007) a k nemu korelujúci pozitívny záväzok štátu voči neidentifikovanej skupine subjektov. Obsah tohto záväzku je ozrejmeneý v odseku 5 citovaného článku ako povinnosť orgánov verejnej moci primeraným spôsobom poskytovať informácie o svojej činnosti, pričom podmienky a spôsob poskytovania informácií ustanoví zákon. Obdobnú úpravu obsahuje tiež listina základných práv a slobôd (čl. 17 odsek 1,5).

8. <19.> Na druhej strane je tiež potrebné konštatovať, že zákon o slobode informácií nemá slúžiť ako zámienka na kritiku orgánov verejnej správy, ale ako nástroj spoločenskej kontroly. V danom prípade samotná žalobkyňa uviedla vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 28.8.2017, že za obdobie od 19.12.2016 do 18.6.2017, t. j. za obdobie šiestich mesiacov podala u žalovanej 85 žiadostí o sprístupnenie informácií, z ktorých vo viac ako v 90% ide o sprístupnenie takmer rovnakých informácií.

Súd nepopiera právo žalobkyne na informácie, avšak je nevyhnutné, aby toto právo bolo uplatňované efektívne, t. j. povinným osobám by mali byť adresované len žiadosti, ktoré sú tieto osoby reálne povinné poskytnúť, t. j. žiadosti o informácie v rozsahu ich rozhodovacej, resp. vykonávanej činnosti. Len takto možno hovoriť o účinnej spoločenskej kontrole verejnej správy, kam možno zaradiť aj žalovaného ako verejnú vysokú školu. Zákon o slobode informácií neobsahuje vo svojich ustanoveniach legálnu definíciu zneužitia práva, avšak zákaz zneužívania výkonu práva je jedným z ústavných princípov právneho štátu, ktoré Ústava implicitne obsahuje v článku 1 odsek 1. Úmyslom zákonodarcu bolo v ust. § 28 SSP upraviť princíp zákazu zjavného zneužitia práv. Vychádzajúc tak z gramatického a logického výkladu predmetného ustanovenia je zrejmé, že tým, že zákonodarca rozlišuje medzi šikanóznym charakterom žaloby a žalobou, ktorou sa sleduje zneužitie práva, alebo jeho bezúspešné uplatňovanie možno pod šikanóznym charakterom žaloby rozumieť žalobu, ktorou žalobca zneužíva právo na prístup k súdu vo vzťahu k súdu a nie žalobu, ktorou žalobca zneužíva svoje subjektívne oprávnenie podať žalobu za účelom úmyselného poškodenia druhého účastníka, čo je zjavným zneužitím práva. Pod šikanóznym výkonom práva možno teda chápať výkon práva za účelom poškodenia druhej strany, čo možno konštatovať aj v danom prípade. Z vyjadrenia žalobkyne vyplýva, že táto v minulosti bola zamestnankyňou žalovaného, pracovný pomer u neho ukončila z vážnych zdravotných dôvodov, ktoré jej vznikli v príčinnej súvislosti s mobbingom a bossingom u žalovaného. Sama vo svojom písomnom vyjadrení konštatovala, že v dôsledku intenzívneho šikanózneho konania zo strany žalovaného počas trvania jej pracovného pomeru bola nakoniec uznaná za invalidnú. Uviedla, že tieto zdravotné problémy jej vznikli v dôsledku šikanózneho konania žalovaného, a preto sa prostredníctvom súdu bude domáhať náhrady nemajetkovej ujmy voči žalovanému. Z tohto správania žalobkyne možno vyvodiť, že požiadavka žalobkyne, aby jej boli poskytnuté zo strany žalovaného informácie o príjme dekana, prodekanov, vedúcich katedier, tajomníka alebo iných vedúcich zamestnancov Fakulty zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity v Trnave za obdobie od 1.1.2012 do 28.2.2017 (t. j. za obdobie vyše 5 rokov) možno považovať za výkon práva bez racionálneho účelu so zjavným úmyslom privodiť druhej strane negatívny následok. Požiadavka na poskytnutie takýchto informácií ohľadne týchto zamestnancov žalovaného za obdobie vyše 5 rokov nemá žiadne logické opodstatnenie. Za tohto stavu je preto dôvodné súhlasiť s argumentáciou žalovaného, že opakované žiadosti zo strany žalobkyne vykazujú znaky informačného filibusteringu, teda obštrukčnej metódy, pri ktorej nie je dôležitý obsah žiadosti ale zahltenie a zamestnanie žalovaného činnosťou na spracovaní týchto informácií pre žalobkyňu. Právny systém musí byť spôsobilý brániť sa proti takýmto typom žiadostí, pretože sú v rozpore s princípom dobrej verejnej správy a v konečnom dôsledku žiadosti vedú k tomu, že orgány verejnej správy sa nevenujú svojej primárnej činnosti, ale vybavovaniu žiadostí nemajúcich racionálne opodstatnenie. Typickým znakom zneužitia práva je aj skutočnosť, že sú žiadané prevádzkové informácie organizácie, tak ako to je aj v prípade žalovaného, ktoré vyžadujú aktívnu činnosť organizácie pri ich vyhľadávaní, a ktoré v zásade nemajú priamu súvislosť s vymedzeným úsekom štátnej správy, na ktorom povinná osoba pôsobí. V predmetnej veci je možné konštatovať, že žalobkyňou žiadané informácie - výška zárobku dekana, prodekanov, vedúcich katedier, tajomníka alebo iných vedúcich zamestnancov Fakulty zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity v Trnave za obdobie od 1.1.2012 do 28.2.2017 sú jednak údajom veľmi citlivým z hľadiska postojov spoločnosti k ich poberateľom a navyše ide o informácie, ktorých vyhľadanie a poskytnutie dokáže zahltiť a nadmerne zamestnať žalovaného práve činnosťou, ktorá u zamestnancov je spôsobilá vyvolať pocit, že nejde o racionálnu činnosť, ale napriek tomu ju musia splniť. Zneužitie práva v oblasti práva na informácie je v zásade individuálnou situáciou, kedy v rámci správnej úvahy a v rámci úvahy súdu existuje dostatočný počet indícií, že cieľom žiadosti o informácie nie je reálny záujem získať požadovanú informáciu, ale v danom prípade skôr úmysel poškodiť druhú stranu, bez toho, že by toto právo bolo uplatňované efektívne."

III. Kasačná sťažnosť žalobkyne, vyjadrenie žalovanej

A)

9. Proti napadnutému uzneseniu podala žalobkyňa s právnickým vzdelaním včas kasačnú sťažnosť, ktorou žiadala zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenie veci krajskému súdu na ďalšie konanie, alternatívne zmenu napadnutého uznesenia tak, že sa preskúmané rozhodnutie ako i prvostupňové rozhodnutie zruší a vec sa vráti žalovanému na ďalšie konanie. Ako dôvody kasačnej sťažnosti uviedla,

že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci; odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu; a podanie bolo nezákonne odmietnuté (§ 440 ods. 1 písm. f/, g/, h/, j/ S.s.p.).

10. Napadnuté uznesenie považovala sťažovateľka za formalistické, nesprávne, nezákonné, nezrozumiteľné, nepreskúmateľné a zmätočné pre nedostatok dôvodov, a rozporné s princípmi materiálneho právneho štátu. Ďalej podľa nej jeho odôvodnenie nespĺňa požiadavku presvedčivosti, obsahuje navzájom si odporujúce závery. Sťažovateľka tvrdila, že uznesením bolo porušené jej základné právo na súdnu ochranu podľa § 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

11. V kasačnej sťažnosti sťažovateľka opätovne rozvíjala argumentáciu (vrátane citácie príslušnej judikatúry) o povinnosti žalovanej poskytnúť požadované informácie, ktorou polemizovala aj s odôvodneniami oboch rozhodnutí žalovanej, zopakovala i tvrdenia o vadách týchto rozhodnutí.

12. Vo vzťahu k odmietnutiu žaloby a súvisiacemu tvrdenému porušeniu práva na spravodlivý proces sťažovateľka uviedla, že hodnotenie dôkazov správnym súdom je ústavne neakceptovateľné, zásadu voľného hodnotenia dôkazov podľa nej správny súd poňal svojvoľne a arbitrárne, vychádzal z domniek bez zohľadnenia relevantných dôkazov, a žiadnym spôsobom sa nevysporiadal so skutočnosťami uvedenými v replike sťažovateľky.

13. Trvala na tom, že jej vôľa je vážna a záujem o získanie požadovaných informácií je reálny a seriózný. Mala za to, že jej žiadosť nenapĺňa znaky informačného filibusteringu, ktorý naša legislatíva ani nepozná, v súvislosti s tým poukázala na zásadu legality. Uviedla, že nepožaduje rozsiahle informácie, keďže platové informácie sa z informačných systémov dajú pomerne ľahko získať v minimálnom čase, teda touto žiadosťou ani inými žiadosťami o sprístupnenie informácií priebežne podanými sťažovateľkou v období od 19.12.2016 do 18.06.2017 nedošlo a ani nemohlo dôjsť k paralyzácii žalovanej. Podľa nej podanie 85 žiadostí o sprístupnenie informácií v priebehu 182 dní nepredstavuje pre žiadnu povinnú osobu ochromenie jej činnosti, najmä keď sa týkali poskytnutia jednoduchých informácií, ktorých sprístupnenie bolo možné bez vyhľadávania, zberu, získavania, spracovania, pričom žiadosti boli podávané priebežne, teda žalovaná mala primeraný čas na ich vybavenie. Podľa sťažovateľky si žalovaný spôsobil množstvo podaných žiadostí o informácie sám tým, že nesprístupnil požadované informácie a žiadosti nevybavoval zákonným spôsobom.

14. Sťažovateľka poznamenala, že iné orgány verejnej správy takéto informácie o platoch vedúcich zamestnancov podľa § 9 ods. 3 zákona o slobode informácií bez ďalšieho v zákonnej lehote sprístupňujú; argumentácia žalovanej o nesprístupnení plátov a platových náležitostí vedúcich zamestnancov sa sťažovateľke javí ako účelová a špekulatívna, a skrýva iné dôvody.

15. Právny názor krajského súdu podľa nej možno považovať za popieranie práva na informácie a slobodu prejavu, a za popieranie základných princípov demokratického a právneho štátu; jeho právny názor je podľa sťažovateľky nelogický a nekonzistentný. Názor súdu o šikanóznom výkone práv za účelom poškodenia druhej strany je podľa nej nesprávny, pretože nikdy nemala ani úmysel ani záujem získať informácie za účelom poškodenia žalovanej alebo tretích osôb; konštatovanie krajského súdu považuje za neoprávnený zásah do osobnej sféry sťažovateľky.

16. Ďalej sťažovateľka nesúhlasila s krajským súdom tvrdiac, že súd tendenčne vyhodnocuje skutkový stav a indicie, na základe ktorých dospel ku konštatovaniu o šikanóznom výkone práv za účelom poškodenia druhej strany. Tieto indicie (počet žiadostí; obdobie, ktorých sa týkajú; že ide o prevádzkové informácie vyžadujúce aktívnu činnosť pri ich vyhľadávaní a ktoré nemajú priamu súvislosť s vymedzeným úsekom štátnej správy; požadované informácie sú veľmi citlivým údajom z hľadiska postojov spoločnosti k ich poberateľom) považovala za vyvrátené v kasačnej sťažnosti.

17. Uviedla, že podľa právnej teórie a praxe samotný objem informácií požadovaných oprávnenou osobou nemôže postačovať na vyvodenie záveru, že ide o prejav zneužitia práva na informácie. Podľa sťažovateľky krajský súd konal arbitrárne, keď vychádzal len zo svojej domnienky o logickej neopodstatnenosti žiadosti o sprístupnenie informácií, neberúc do úvahy, že ani súdu ani inému orgánu neprináleží skúmať a posudzovať dôvod požadovania informácií (§ 3 ods. 3 zákona o slobode informácií). Tvrdila, že požadované informácie za obdobie od 01.01.2012 do 28.02.2017 majú slúžiť ako nástroj kontroly verejnej správy, keďže kontrola verejnej moci a najmä kontrola hospodárenia a nakladania s verejnými prostriedkami sa zväčša uskutočňuje porovnávacími trendami, ktoré bez poznania určitého vymedzeného časového obdobia nie je možné.

18. Krajský súd podľa sťažovateľky arbitrárnym postupom poskytuje ochranu zjavne nezákonnému, arbitrárnemu až šikanóznemu postupu žalovaného pred zákonne uplatňovaným právom sťažovateľky na informácie; poskytol ochranu svojvoľnému nesprístupňovaniu informácií žalovanou, pričom nereflektoval § 9 ods. 3 zákona o slobode informácií; v rozpore s § 3 ods. 3 zákona o slobode informácií skúmal dôvod sprístupnenia informácií, pričom ak súd skutočnosť, že sťažovateľka je so žalovaným v inom súdnom spore, vyhodnotil ako skutočnosť na odmietnutie žaloby, potom je jeho postup diskriminačný. Krajský súd ďalej podľa sťažovateľky arbitrárne zhodnotil, že sa požaduje sprístupnenie prevádzkových informácií nemajúcich súvis s vymedzeným úsekom štátnej správy, hoci ide o informácie podľa § 9 ods. 3 zákona o slobode informácií, pričom podľa nej vzhľadom na spracúvanie týchto informácií informačnými technológiami nejde o žiadnu záťaž, zahltenie či ochromenie žalovanej ako povinnej osoby; sťažovateľka mala za to, že nejde o prevádzkové informácie.

19. Hoci krajský súd považoval informácie o platoch za veľmi citlivé údaje, sťažovateľka poukázala na to, že podľa zákona o ochrane osobných údajov ani príslušných európskych predpisov nejde o tzv. citlivé údaje. Sprístupnenie výšky platu, platových pomerov a ďalších platových náležitostí vedúcich zamestnancov, u ktorých sa uplatňuje princíp prevažujúceho verejného záujmu, predstavuje podľa sťažovateľky v demokratickom a právnom štáte spoločenskú kontrolu nakladania s finančnými prostriedkami, čo podoprela aj judikatúrou (Súdny dvor Európskej únie: C-465/00, C-38/01, C-139/01; Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. Pl. ÚS 1/09; rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 5 As 57/2010-79).

20. Ďalej argumentovala výňatkami z judikatúry a odbornej literatúry na podporu tvrdení, že žiadala primerané a už existujúce informácie; vyhľadávanie, zber a spracovanie požadovanej informácie povinnou osobou neznamená vytvorenie novej informácie; vychádza sa z princípu publicity verejnej správy v súvisi s kontrolnou funkciou práva na informácie; samotný objem požadovaných informácií nemôže postačovať pre vyvodenie záveru, že ide o prejav zneužitia práva na informácie. Poukázala ďalej na kritériá uvedené v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3SŽi/4/2014 (na ktorý poukazovala žalovaná), podľa ktorého pre zneužitie práva je typické, že chýba vážnosť vôle získať informáciu, na čo možno usudzovať vzhľadom na obsah požadovanej informácie alebo s prihliadnutím na postup žiadateľa. Tiež poukázala na skutkové odlišnosti súdnej veci oproti citovanému rozhodnutiu.

21. Ďalej uviedla, že na zamietnutie žiadosti sa vyžaduje podrobné a presvedčivé odôvodnenie zo strany povinnej osoby, ktoré by bolo preskúmateľné. V odôvodnení preskúmaného rozhodnutia nebolo uvedené ako dôvod zneužívanie práva ani iné preskúmateľné odôvodnenie; žalovaný podľa sťažovateľky nedal odpoveď na ňou položené otázky.

22. V odôvodnení napadnutého uznesenia podľa sťažovateľky chýba právna úvaha správneho súdu, ako posúdil vážnosť vôle sťažovateľky a jej námietky, že žaloba nie je šikanózna, vrátane poukazu na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 20S/19/2012. Sťažovateľka tvrdila, že napadnuté uznesenie je ústavne neakceptovateľné a popiera princípy právneho štátu a právnej istoty. Poukázala na protichodné rozhodnutia správnych súdov v obdobných veciach, pričom krajský súd podľa nej nebral do úvahy individuálne okolnosti prípadu a druh požadovaných informácií, pričom otázka sprístupňovania takýchto údajov už bola opakovane predmetom súdneho prieskumu. Podľa sťažovateľky boli platy a platové náležitosti vedúcich zamestnancov žalovanej hradené z verejných prostriedkov, preto sa jej

žiadosť o informácie javí ako oprávnená, pričom ide o formu verejnej kontroly. Uviedla, že právo na prístup k informáciám je jedným zo základných pilierov demokratickej spoločnosti.

23. Sťažovateľka poukázala na princíp právnej istoty a potrebu predvídateľnosti práva vrátane stability súdnej judikatúry.

24. Ďalej uviedla, že naopak žalovaná šikanuje sťažovateľku nesprístupnením požadovaných informácií, čo dala sťažovateľka do súvisu s tým, že bola v minulosti zamestnankyňou žalovanej, pracovný pomer ukončila zo zdravotných dôvodov súvisiacich s mobbingom a bossingom zamestnancov žalovanej. Odmietla súvislosť iných súdnych sporov na ochranu proti poškodeniu jej zdravia s požadovanými informáciami. Takéto posúdenie zo strany krajského súdu nemá podľa nej racionálne a logické opodstatnenie a pôsobí špekulatívne. Ak žalovaná odmietla poskytnúť informácie z týchto dôvodov, je jej konanie diskriminačné, a nemôže požívať súdnu ani inú právnu ochranu.

25. Sťažovateľka vyjadrila pochybnosť o dodržiavaní rovnosti strán v konaní pred krajským súdom, keď podľa nej krajský súd poskytol žalovanej dlhšiu lehotu na podanie vyjadrení ako samotnej sťažovateľke. Ďalej mala pochybnosť o obsadení krajského súdu, pretože sudca, ktorý bol vylúčený z rozhodovania z dôvodu svojho členstva v správnej rade žalovanej, má významné priateľské vzťahy so sudcami krajského súdu, preto mali byť všetci vylúčení. Sťažovateľka namietla aj porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

26. Súčasťou kasačnej sťažnosti bol aj návrh na predloženie veci veľkému senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, kvôli rozhodnutiu Najvyššieho súdu 3SŽi/4/2014, ktoré je podľa sťažovateľky kritizované odbornou verejnosťou, s prihliadnutím na opačné rozhodnutia krajských súdov a ďalšiu judikatúru.

27. Napokon sťažovateľka napadla aj výrok krajského súdu o trovách konania, pretože podľa nej je povinný pri odmietnutí žaloby rozhodnúť o vrátení súdneho poplatku podľa § 11 ods. 3 posledná veta zákona č. 71/1992 Zb., pretože vec nebola prejednaná.

B)

28. Žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žiadala jej zamietnutie a priznanie náhrady trov kasačného konania.

29. Nesúhlasila s tvrdením sťažovateľky o svojvoľnom a arbitrárnom rozhodovaní krajského súdu. Pojem „informačný filibustering“ považovala za jednoznačnejšie vysvetlenie šikanózneho výkonu a zneužívania práva podľa § 28 S.s.p. Poukázala na vybranú judikatúru Najvyššieho súdu a Ústavného súdu Slovenskej republiky a z nej vyvodzovala, že súdy nesmú poskytnúť ochranu šikanóznemu výkonu práva.

30. Žalovaná poukázala na 85 žiadostí o informácie zo strany sťažovateľky, pri ktorých mala žalovaná pochybnosť, či je ich cieľom zákonné zistenie informácií. Išlo o žiadosti bez logického súvisu, pričom v nich požadovala neobvyklé množstvo informácií a dokumentov, aj nad rozsah zákona o slobode informácií, na ktorých dohľadanie bolo potrebné množstvo času a personálneho nasadenia rektorátu a ďalších zložiek univerzity. Preto sa žalovaná domnievala, že išlo skôr o úmyselné ciele a šikanózne konanie, ktorým sa snažila žalovanú zaťažiť a znemožniť jej tak riadny chod a plnenie povinností podľa všeobecne záväzných predpisov.

31. Šikanóznym výkonom práva sťažovateľky podľa žalovanej pokračuje podávaním množstva žalôb, ktorými zahltala krajský súd a následne aj Najvyšší súd (do momentu vyjadrenia 7 kasačných sťažností), podnetmi zahltala aj ďalšie orgány (požadovala udelenie pokút rektorovi a kvestorovi), avšak príslušné orgány odmietajú poskytovať ochranu tomuto šikanóznemu výkonu práva. Spor medzi sťažovateľkou a dekanom žalovanej podľa nej súvisel len okrajovo.

32. Podľa žalovanej krajský súd neodmietol žalobu z dôvodu nepreukázania správnych dôvodov, pre

ktoré sťažovateľka požadovala informácie. Za protiprávny považoval krajský súd stav, keď a/ sťažovateľka zaplaví žalovanú 85 infožiadosťami (u dňa vyjadrenia viac ako 100) v návalových vlnách podaní, pričom b/ nemajú žiaden logický súvis a c/ aparát žalovanej sa ich snaží vybavovať, pričom sa v dôsledku nadmerného zaťaženia nelogickými infožiadosťami nemôže venovať dlhodobo svojej primárnej činnosti. Žalovaná nechce obmedzovať právo sťažovateľky na informácie a poskytla jej množstvo informácií, dokumentov, podkladov, tabuliek, rozsah infožiadostí však presiahol rámec účelu zákona a sťažovateľka začala zneužívať právo, preto takému to výkonu práva nemožno poskytnúť ochranu.

33. Za absurdný považuje žalobkyňa návrh na vylúčenie všetkých sudcov krajského súdu.

34. Ďalej k jednotlivým meritórnym sťažnostným bodom v podstate zopakovala svoju dovtedajšiu argumentáciu a uviedla, že pri sprístupňovaní informácií je vždy potrebné vyhodnotiť, či neexistuje aj implicitné obmedzenie prístupu k informáciám. Poukázala na čl. 2 ods. 1 písm. s) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, ktorý sa týka len rektora vysokej školy. Z toho podľa nej vyplýva povinnosť zverejniť len informácie týkajúce sa rektora, nie osôb, o ktorých to požaduje sťažovateľka. Podľa žalovanej sťažovateľka zavádza, že jej neboli poskytnuté údaje o plate a odmenách rektora; sťažovateľka opakovane žiadala tieto informácie, pričom žalovaná vybavila každú žiadosť a odkázala ju na údaje na svojej webovej stránke. Tiež poukázala na potrebu zváženia miery účasti konkrétnej osoby na výkone verejnej moci. Sťažovateľka podľa nej nepredložila súhlas dotknutých osôb na sprístupnenie informácií. Poukázala na to, že sprístupnením požadovaných informácií by došlo k porušeniu ochrany osobných údajov a došlo by k zásahu do práva na súkromie.

35. Taktiež nesúhlasila s námietkami sťažovateľky proti nedostatku náležitostí prvostupňového a preskúmaného rozhodnutia. Nesúhlasila s námietkou o nedoručení prvostupňového rozhodnutia a súvisiacou námietkou, že sa preskúmava fiktívne rozhodnutie.

36. Napokon mala za to, že nie je potrebné, aby bola vec predložená veľkému senátu, pretože nepovažuje rozhodnutie 3SŽi/4/2014 za kontroverzné.

IV. Právne názory kasačného súdu

37. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný preskúmal uznesenie krajského súdu v medziach sťažnostných bodov (§ 438 ods. 2, § 445 ods. 1 písm. c/, ods. 2 S.s.p.), pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 S.s.p.) a že ide o rozhodnutie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 a ods. 2 S.s.p.), vo veci v zmysle § 455 S.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyselne dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná. Preto podľa § 462 ods. 1 S.s.p. zrušil uznesenie krajského súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

38. Kasačný súd bol postavený pred úlohu rozhodnúť o sťažnostných bodoch, ktoré sťažovateľka uviedla vskutku rozsiahlo (na 35 stranách), pričom namietala tak porušenie práva na spravodlivý proces ako i nezákonné odmietnutie žaloby, a zároveň brojila proti právnemu posúdeniu veci krajským súdom a jeho odklonu od ustálenej judikatúry kasačného súdu.

39. Kasačný súd uvádza, že pokiaľ ide o judikatúrny odklon, sťažovateľka v skutočnosti nepoukázala na žiaden rozpor rozhodnutia krajského súdu s konkrétnym rozhodnutím kasačného súdu. ňou uvádzané rozhodnutia sa totiž netýkali v konaní doteraz kľúčovej otázky, teda otázky možnosti odmietnutia správnej žaloby ako právo zneužívajúcej.

40. Ďalšie dva dôvody, teda nepreskúmateľnosť rozhodnutia (a teda porušenie práva na spravodlivý proces) a nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom, majú v tomto konaní význam len vo vzťahu k riešeniu vyššie uvedenej otázky a k namietanému výsledku konania pred krajským súdom.

41. Kasačný súd teda nemusel venovať detailnú pozornosť rozsiahlej meritórnej argumentácii smerujúcej proti oboj administratívnym rozhodnutiam; v skutočnosti ju meritórne posudzovať ani nesmel, pretože súdny prieskum rozhodnutia správneho orgánu je úlohou krajského súdu (ktorý však k nemu nepristúpil). Predsa však niektoré akcenty sťažovateľky majú význam pre posúdenie, či obstojí právny záver krajského súdu, ktorý videl dôvod na odmietnutie správnej žaloby.

42. Kasačný súd teda primárne preskúmaval, či bola správna žaloba odmietnutá v rozpore so zákonom, čo by v konečnom dôsledku bolo aj odopretím prístupu k súdu garantovaného v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, teda by došlo k neprípustnému denegatio iustitiae.

43. Z rozhodnutia krajského súdu vyplynulo, že za indicie o nedostatku reálneho záujmu o informáciu (a o úmysle poškodiť protistranu) považoval a) vysoký počet žiadostí za obdobie šiestich mesiacov, pri ktorých ide vo viac ako 90 % o sprístupnenie takmer rovnakých informácií; b) fakt, že sťažovateľka ako bývalá zamestnankyňa žalovanej uviedla, že sa bude súdne domáhať náhrady nemajetkovej ujmy voči žalovanej v súvislosti s mobbingom a bossingom, ktoré vníma ako príčinu vzniku svojej invalidity; c) prevádzkový charakter žiadaných informácií, ktoré nemajú priamy súvis s vymedzeným úsekom štátnej správy, a ktorých aktívne vyhľadanie a poskytnutie dokáže zahltiť a nadmerne zamestnať zamestnancov žalovaného činnosťou, v ktorej nevidia racionalitu.

44. Krajský súd ešte dôvodil, že požiadavka na poskytnutie takýchto údajov o zamestnancoch za obdobie vyše päť rokov nemá žiadne logické opodstatnenie a opakované žiadosti sťažovateľky majú znak informačného filibusteringu. Dodal, že žiadané informácie o platoch sú údajom veľmi citlivým z hľadiska postojov spoločnosti k ich poberateľom.

45. Sťažovateľka sa k týmto úvahám krajského súdu postavila tak, že ide o posúdenie svojvoľné a arbitrárne, súd podľa nej vychádzal z domnienok bez zohľadnenia relevantných dôkazov. Nesúhlasila s vyhodnotením indicíí, ktoré navyše považovala za vyvrátené.

46. Kasačný súd súhlasí s krajským súdom, že aj kvantita požadovaných informácií môže byť indiciou vedúcou k záveru o zneužití práva, ale zároveň musí prisvedčiť sťažovateľke, že samotný počet žiadostí v jej prípade ešte nie rozhodujúci pre takýto záver. Zákon o slobode informácií totiž neobsahuje ustanovenie, ktoré by sa dalo vyložiť tak, že po určitom počte žiadostí o informácie (20, 30 či 84) stráca osoba právo na podanie ďalšej žiadosti.

47. Tiež považuje kasačný súd za výstižný poukaz sťažovateľky v tom smere, že v príslušných informačných systémoch sa dajú požadované informácie vyhľadať pomerne ľahko a rýchlo, bez nadmernej záťaže administratívneho aparátu žalovanej (vypracúvanie a odôvodňovanie rozhodnutí o nesprístupnení informácií a venovanie sa následným súdnym sporom je nepochybne vyššou záťažou). Ide totiž o informácie o platoch, ktoré ako zamestnávateľ musí uchovávať, a to z povahy vecí s absolútnou presnosťou a vysokou prehľadnosťou. Tým je však vážne spochybnený argument žalovanej, ktorý si osvojil aj krajský súd, že dochádza k záťaži žalobkyne až k ohrozeniu plnenia jej úloh.

48. Tiež kasačný súd z uznesenia nedokázal vyrozumieť, prečo považoval krajský súd žiadosť o informácie ohraničené práve dátumami 01.01.2012 a 28.02.2017 za „nelogickú“ a „bez racionálneho účelu“. Bolo by azda podľa krajského súdu logické a racionálne, keby sťažovateľka žiadala tieto informácie napríklad za celé obdobie existencie príslušnej fakulty, alebo len za konkrétny jeden kalendárny rok či mesiac? Bola by tým preukázaná vážnosť jej vôle? Je pravdou, že sťažovateľka v žiadosti nevysvetľovala dôvod a účel, prečo požaduje práve tieto informácie, až v kasačnej sťažnosti uviedla, že jej majú slúžiť ako nástroj kontroly verejnej správy, pokiaľ ide o hospodárenie a nakladanie s verejnými zdrojmi. Avšak platí, že žiadateľ v zmysle § 3 ods. 3 zákona o slobode informácií nemusí uvádzať právny ani iný dôvod či záujem na sprístupnení informácie. Kasačný súd nevníma požadovaný druh informácií za zásadne neobvyklý či všeobecne informačne nehodnotný, kedy by vskutku mohlo ísť o nevážne mienenú žiadosť. Práve naopak, slovenská verejnosť sa relatívne často zaujíma o výšku plátov poskytovaných z verejných zdrojov. Tento argument krajského súdu vo vzťahu ku konkrétnej žiadosti a

rozhodnutiu preto podľa kasačného súdu neobstojí.

49. Pokiaľ krajský súd má za to, že sťažovateľka zasiela žalovanej žiadosti o informácie zlomyseľne, čo vyvodzuje z počtu žiadostí, žiadalo by sa, aby bol tento záver postavený napríklad na prehľade žiadostí s charakteristikou ich problematických bodov, z ktorého by takýto úmysel sťažovateľky bol zrejmý. Inak je naozaj v tejto časti rozhodnutie krajského súdu nepreskúmateľné. Kasačný súd poznamenáva, že má k dispozícii len konkrétny administratívny a súdny spis, na všetky ostatné konania strany poukazujú len neurčito a všeobecne. Preto nemožno zaujať stanovisko napríklad k tomu, prečo sa údajne 90 % žiadostí týka rovnakých informácií, pričom sťažovateľka tvrdí, že je to spôsobené neposkytnutím informácií zo strany žalovanej.

50. Vo vzťahu k tomu, že krajský súd z existencie bývalého pracovno-právneho vzťahu sťažovateľky a žalovanej, ako i z úmyslu sťažovateľky v inom konaní domáhať sa nemajetkovej ujmy, odvodzuje zlý úmysel sťažovateľky, kasačný súd má za to, že ide bez poznania bližších súvislostí len o predsudok, resp. myšlienkovú skratku. Hoci sa nedá vylúčiť ani konanie sťažovateľky z pomsty či nevraživosti voči žalovanej, takýto záver je podľa kasačného súdu bez opory v zistených skutočnostiach. Naopak, napriek tomu, v akej procesnej situácii kasačný súd koná, poznamenáva, že aj v žalovanou uvedenom jedinom dôvode nesprístupnenia informácie (poukaz na očividne nesúvisiaci ústavný zákon o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov) by bolo možné nachádzať šikanózne či diskriminačné nesprístupnenie informácie; takto to vníma aj sťažovateľka. Pre jednoznačné závery tohto druhu však kasačný súd v spise nenašiel dostatočné podklady.

51. Kasačný súd má za to, že ani prípadné zlé vzťahy medzi žiadateľom a povinnou osobou nemôžu byť akceptovateľným dôvodom na nesprístupnenie informácie.

52. Kasačný súd zároveň poukazuje na svoje predchádzajúce rozhodnutie z 31.07.2018 sp. zn. 7Sžik/3/2017, v ktorom pri posudzovaní odmietnutia správnej žaloby v spore iných účastníkov okrem iného uviedol:

53. „<33.> ... Takýmto spôsobom správny súd odmieta žalobu z procesných dôvodov, preto je nevyhnutné dôvody, ktoré ho k takémuto postupu viedli aj náležite v odôvodnení rozhodnutia zdôvodniť.

54. <34.> K odmietnutiu žaloby a teda odopretiu ochrany právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby alebo právnickej osoby zo strany správneho súdu môže na základe ust. § 28 S.s.p. dôjsť len vo veľmi výnimočných prípadoch."

55. „<36.> Úmyslom zákonodarcu bolo v ust. § 28 S.s.p. rozviesť princíp zákazu zjavného zneužitia práv. Vychádzajúc tak z gramatického a logického výkladu predmetného ustanovenia je zrejmé, že tým, že zákonodarca rozlišuje medzi šikanóznym charakterom žaloby a žalobou, ktorou sa sleduje zneužitie práva, alebo jeho bezúspešné uplatňovanie možno pod šikanóznym charakterom žaloby rozumieť žalobu, ktorou žalobca zneužíva právo na prístup k súdu vo vzťahu k súdu a nie žalobu, ktorou žalobca zneužíva svoje subjektívne oprávnenie podať žalobu za účelom úmyselného poškodenia druhého účastníka, čo je zjavným zneužitím práva. Pod šikanóznym výkonom práva možno teda chápať výkon práva za účelom poškodenia druhej strany. Nielen že ide o výkon práva bez racionálneho účelu, ale vyžaduje sa aj úmysel poškodiť druhú stranu."

56. „<39.> Vzhľadom k uvedenému je zrejmé, že k odopretiu súdnej ochrany zo strany súdu môže dôjsť jedine v prípade preukázania zjavného zneužitia práva, a to len výnimočne. Šikanózny charakter žaloby, tak ako ho mal na mysli zákonodarca, nebol v predmetnej veci naplnený, a preto nedôvodným odmietnutím žaloby došlo zo strany súdu k odopretiu spravodlivosti."

57. Závery krajského súdu o prevádzkovom charaktere požadovaných informácií, ako i poukaz na ich „citlivosť" vo vzťahu k verejnosti, sú v podstate už meritorneho charakteru, teda dotýkajú sa otázok, či je žalobkyňa požadované informácie povinná sprístupniť. Zrejme kvôli tomu, že krajský súd žalobu

odmietol, nevenoval sa týmto otázkam dôsledne, pretože by inak musel reagovať aj na sťažovateľkinu argumentáciu, že tieto informácie sú osobitne uvedené v § 9 ods. 3 zákona o slobode informácií. Keďže však tieto argumenty krajského súdu nemôžu mať priamy súvis s jeho odmietajúcim uznesením, kasačný súd na tomto mieste nepovažuje za potrebné sa pri nich ako pri irelevantných viac pristavovať.

58. Hoci rozhodnutie podľa § 28 S.s.p. je nevyhnutne vždy postavené na určitej voľnej úvahe krajského súdu, vzhľadom na výnimočnosť tohto postupu musí byť dôkladne a zrozumiteľne odôvodnené tak, aby nevzbudzovalo rozumnú pochybnosť. Kasačný súd na základe vyššie uvedených dôvodov dospel k záveru, že uznesenie krajského súdu o odmietnutí správnej žaloby nie je odôvodnené dostatočne pre záver, že odmietnutie bolo v súlade so zákonom. Preto rozhodol o jeho zrušení s tým, že v ďalšom konaní bude povinnosťou krajského súdu buď svoje závery o zneužití práva dostatočne odôvodniť, alebo pri sústavnom skúmaní podmienok konania pristúpiť k súdnemu prieskumu preskúmaného rozhodnutia v medziach správnej žaloby.

59. Kasačný súd nepovažoval v tomto konaní za relevantnú námietku sťažovateľky, ktorá mala pochybnosti o nezaujatosti sudcov krajského súdu len na základe ich údajne priateľského vzťahu s vylúčeným sudcom. Rovnako nevidel porušenie zásady rovnosti účastníkov konania v tom, že vyhovel žiadosti žalovanej o predĺženie lehoty na vyjadrenie, pričom sťažovateľka takúto požiadavku ani nevzniesla. Vo vzťahu k návrhu na postúpenie veci veľkému senátu kasačný súd dospel k názoru, že sa svojím rozhodnutím neodchyľuje od žiadneho predchádzajúceho rozhodnutia kasačného súdu, a to ani v prípade citovaného rozhodnutia sp. zn. 3SŽi/4/2014, ktoré viac-menej kazuisticky a príkladmo uvádza, kedy je (pri individuálnom posúdení) možné dôjsť k záveru o zneužití práva.

60. Sťažovateľkinu námietku proti nerozhodnutiu krajského súdu o vrátení súdneho poplatku podľa § 11 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov kasačný súd vyhodnotil ako nedôvodnú, pričom poukazuje na ustanovenie § 14 ods. 4 tohože zákona, podľa ktorého v tejto veci koná a rozhoduje vyšší súdny úradník. O tomto nároku sa teda rozhoduje samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia súdu.

61. Krajský súd v ďalšom konaní rozhodne aj o náhrade trov kasačného konania v zmysle § 467 ods. 3 S.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok.